

Seminari de Recerca

Codi: 43145
Crèdits: 12

2025/2026

Titulació	Tipus	Curs
Antropologia: Recerca Avançada i Intervenció Social	OB	0

Professor/a de contacte

Nom: Sílvia Gomez Mestres

Correu electrònic: silvia.gomez@uab.cat

Equip docent

Jose Luis Molina Gonzalez

Miranda Jessica Lubbers

Dan Rodriguez Garcia

Beatriz Ballestin Gonzalez

(Extern) Por assignar

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

Aquest mòdul forma part dels mòduls comuns que han de cursar tots/totes els/les estudiants del màster, independentment de l'especialitat que estiguin cursant. S'imparteix al segon semestre.

Objectius Generals

- Conèixer les diferents estratègies, tradicions, metodologies i tècniques específiques que s'utilitzen per l'anàlisi dels resultats obtinguts, tant qualitatis com quantitatius, i els programes informàtics existents.
- Exposar de forma narrativa els resultats de la recerca segons els canons crítics de la disciplina, tenint en compte els públics diversos als quals es dirigeix.

Objectius de Projectes II: Comunicació Científica:

Proporcionar orientacions als estudiants de Màster que els permeti entendre el paper de la comunicació científica en el treball antropològic i elaborar les seves pròpies escriptures. S'enfoca primàriament a ponències

en conferències i jornades, articles científics i propostes de investigació, però descriure també altres tipus de comunicació.

Objectius de Metodologia per l'Anàlisi de Dades Qualitatives:

Aquest bloc està dissenyat per a conèixer el concepte, procediments i aplicacions per a l'anàlisi de dades socio-científiques qualitatives, comprènent les seves potencialitats i limitacions. Inclou una part teòrica i una altra de pràctica amb un exercici de categorització i codificació.

Objectius d'Anàlisi de Xarxes Socials:

Aquest bloc proporciona els fonaments del anàlisi de xarxes socials, una conjunt de teories i tècniques metodològiques utilitzades en la antropologia i ciències socials.

Objectius de Migracions internacionals i processos de mixticitat:

L'objectiu d'aquest bloc és aproximar-se a la relació entre les migracions i els processos de mixticitat o hibridisme sociocultural contemporanis, oferint primer algunes claus teòric-metodològiques sobre migracions i diversitat, i entrant després més a fons en els processos de mixticitat resultants (parelles/famílies mixtes i els seus descendents; identitats múltiples, multiracials i multiètniques, capital cultural mixte/múltiple, discriminació, etc.) des d'una perspectiva interdisciplinària, interseccional i crítica.

Objectius de Laboratori de Recerca:

Discussió dels avenços teòrics i/o metodològics de la pròpia investigació de TFM per àmbits temàtics, amb la finalitat de madurar els resultats parcials a la llum del panorama disciplinar. S'espera de l'alumnat que presenta el seu treball en un dels seminaris i que participi en les altres sessions de discussió.

Competències

- Conèixer i aplicar els dissenys teòrics i metodològics, les estratègies i les tècniques de recollida i anàlisi de dades específiques per a fer recerques flexibles i emergents en antropologia.
- Defensar arguments i justificar una idea amb claredat i precisió, d'una manera apropiada al context, valorant les aportacions d'altres persones
- Elaborar interpretacions i explicacions relacionals que permetin comprendre contextos etnogràfics específics.
- Que els estudiants sàpiguin comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom i autodirigit
- Utilitzar amb eficàcia les tecnologies de la informació i de la comunicació en la recollida, l'elaboració i la transmissió de coneixement.

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar l'ajustament sociocultural de qüestionaris d'enquesta utilitzats en investigacions a petita i gran escala.
2. Comunicar conclusions en un context de presentació d'un treball d'investigació antropològic.
3. Dur a terme de forma autònoma, amb la supervisió del professorat tutor, el procés de documentació, reflexió i anàlisi de dades i escriptura d'un treball d'investigació i/o intervenció en el context particular del treball de final de màster d'antropologia
4. Escollir els arguments adequats en les presentacions orals i escrites i justificar-los amb claredat i precisió, de forma apropiada per al context i valorant les aportacions d'altres persones.
5. Escollir i combinar adequadament les diferents tècniques de recollida i anàlisi de dades en una investigació antropològica.

6. Proposar el disseny teòric i metodològic d'intervenció o investigació adequat al context etnogràfic escollit en la realització d'un treball antropològic.
7. Reconèixer i fer servir les tecnologies de la informació i de la comunicació d'acord amb el context etnogràfic de recerca o d'intervenció triat.
8. Triar els mètodes d'investigació que s'acomodin a l'objectiu de comprensió de la població que s'estudia i als problemes socioculturals que s'hagin de resoldre.
9. Utilitzar els procediments d'informació qualitativa i anàlisi de continguts.

Continguts

El mòdul es divideix en 5 blocs:

1. Projectes II: Comunicació Científica

[Prof. Miranda Lubbers] (14 hores)

Tema 1. Introducció: El paper de la comunicació en el cicle d'investigació i la carrera científica. Diferents tipus de comunicació. Aspectes generals (Col·laboració; ètica; gènere).

Tema 2. Preparació d'un article o text científic: Raons per a escriure articles científics; Tipus de revistes científics; Triar una revista científica; Tipus de contribucions; Sistema de revisió per pars; Elaboració d'un article o text científic: estructura, continguts i estil.

Tema 3. Preparació de textos etnogràfics: Introducció a l'escriptura etnogràfica; Elaboració d'un text etnogràfic: estructura, continguts i estil; Convencions habituals; El detall etnogràfic: persones, llocs, esdeveniments, diàleg; Revisió.

Tema 4. Escriptura d'una memòria de recerca: Tipus de finançament; Trobar convocatòries; Entendre els requisits d'una convocatòria; Elaborar una memòria: estructura, continguts i estil; Procés d'avaluació.

Tema 5. Preparació de ponències para conferències: Raons per a participar en conferències; Tipus de conferències; Convocatòries; Tipus de contribucions; Elaboració d'un resum/pòster/ponència: Estructura, continguts i estil; Procés d'avaluació.

Tema 6. Conclusió.

2. Metodologia per a l'Anàlisi de Dades Qualitatives

[Prof. responsables: Dra. Beatriz Ballestin] (10 hores) i Prof. Dan Rodriguez (4 hores)

Tema 1. Introducció a l'anàlisi de dades qualitatives

Tema 2. L'anàlisi de dades qualitatives: Transcripció, el procés de codificació i tractament de la informació

Tema 3. Aproximacions analítiques: Anàlisi de discurs, anàlisi de continguts, teoria fonamentada

3. Anàlisi de Xarxes Socials

[Prof. responsable: Dr. José Luis Molina] (16 hores)

Tema 1. Presentació del curs. Introducció. Origen. Principis bàsics de l'anàlisi de xarxes socials. Gestió de dades relacionals.

Tema 2. Definicions elementals: densitat, distàncies. Centralitat. Cohesió. Posicions i estructures.

Tema 3. Taller d'anàlisi de xarxes socials (I). Xarxes sociocèntriques o "completes".

Tema 4. Taller d'anàlisi de xarxes socials (II). Social Media.

Tema 5. Taller d'anàlisi de xarxes socials (III). Xarxes personals.

Tema 6. Anàlisi de temes substantius.

Tema 7. Presentació de treballs i conclusions.

4. Migracions Internacionals i Processos de Mixticitat

[Prof. responsable: Dr. Dan Rodríguez-García] (18 hores)

Tema 1: Contextualització de la mobilitat internacional

Tema 2: Debats al voltant de la gestió de la diversitat i la interculturalitat

Tema 3: Segones generacions. Descendència, classificació i múltiple pertinença

Tema 4: Mixticitat: definició, anàlisi històrica, i significació social

Tema 5: El cas espanyol: patrons demogràfics i narratives de mixticitat

Tema 6: Estudis de cas (Afrodescendència, Islam i Rom)

5. Laboratori de Recerca

[Prof. responsable: Dra. Sílvia Gómez] (14 hores)

1 sessió de preparació: 4 hores

5 sessions de grups de discussió: 2 hores/sessió. Discussió d'avenços teòrics i/o metodològics de la pròpia recerca pel TFM per àmbits temàtics. Simulacre d'exposicions amb feedback del grup i la professora responsable.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Clases magistrales / expositivas y prácticas	70	2,8	1, 8
Tipus: Supervisades			
Presentación / Exposición oral de trabajos, Tutorías	10	0,4	4
Tutorías individuales y/o grupales (presenciales y/o virtuales)	40	1,6	5
Tipus: Autònomes			
Elaboración de trabajos, Asistencia y participación activa en clase, Ensayo individual, Entrega de informes / trabajos	130	5,2	2, 3, 6, 7

- Clases magistrales/expositivas i pràctiques
- Lectura i anàlisi d'articles/informes d'interès
- Presentació/exposició oral de treballs
- Participació en activitats complementàries

- Debats
- Tutories
- Estudi personal

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Asistencia y participación activa en clase	20%	10	0,4	8
Ensayo individual	50%	25	1	2, 3, 6, 7
Entrega de Informes / trabajos	30%	15	0,6	1, 4, 5, 9

Aquest apartat de la Guia Docent conté tota la informació relacionada amb el procés d'avaluació del mòdul.

Avaluació del mòdul

Es porta a terme un sistema d'avaluació continuada que inclou tres metodologies:

- Assistència i participació: primer, per assolir els resultats d'aprenentatge previstos, es considera fonamental que els estudiants assisteixin a les classes i hi participin activament. Per aquest motiu, s'avalua el grau de participació en les classes, les discussions, pràctiques i l'exposició oral dels treballs. Aquesta participació es té en compte a la nota final del bloc.
- Avaluació continuada de treballs dels blocs: en segon lloc, cada bloc proposa una o diverses activitats que permeten una avaluació continuada del procés d'aprenentatge. Aquestes activitats poden variar entre una prova escrita, una exposició oral a classe, la ressenya d'unes lectures, pràctiques a l'aula d'informàtica o la redacció d'un breu assaig, entre d'altres. El conjunt de les avaluacions dels diferents blocs que componen el mòdul (30%) i la participació en els diferents blocs (20%) constitueix el 50% de la nota global del mòdul. El/la professor/a comunicarà els terminis de lliurament de les evidències d'avaluació a l'inici del bloc.
- Avaluació del treball individual final del mòdul: la superació d'una avaluació general del mòdul constitueix el 50% restant de la nota. En el cas del mòdul "Seminari de Recerca" (Mòdul Comú II), el treball individual final del mòdul consisteix en l'elaboració d'un text científic. S'avalua l'estil acadèmic, la claredat, la coherència i la fluïdesa de l'argumentació, així com la lògica d'estructuració del text. A més, els estudiants han de mostrar que saben fer un ús adequat de la cita, com a recurs aclaridor, per a proporcionar una precisió i un detall majors, evitant en tot moment la parafrasi. La base d'aquest treball són les classes del bloc Projectes II, prenent com a punt de partida el treball final del primer mòdul comú així com el treball en marxa per al TFM. La data de lliurament max. del treball d'aquest mòdul s'anuncia en el pla docent i calendari del màster.

Cada professor/a determinarà la fórmula d'entrega dels treballs (a través del campus virtual o del correu electrònic) i informará l'alumnat del procediment i data de revisió de les qualificacions a l'inici del seu bloc. El professorat comunicarà el resultat de l'avaluació mitjançant el Campus Virtual i obrirà un termini de revisió per consultes abans de comunicar-les al coordinador de cada mòdul pel tancament de les actes. L'estudiant pot sol·licitar tutories amb el professorat del màster al llarg del curs per aclarir qualsevol punt del contingut dels cursos.

És fonamental respectar els terminis de lliurament.

Criteris generals: En línia amb la normativa d'avaluació en els estudis de la UAB, les qualificacions finals seran en l'escala 0-10 amb un únic decimal. Per considerar superada l'assignatura caldrà obtenir una nota mínima de 5,0 com nota mitjana resultant de les notes obtingudes en cada una de les activitats avaluades. Un cop superat el mòdul, aquest no podrà ser objecte d'una nova avaluació. L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació. En casos excepcionals, degudament justificats, la comissió del programa del màster podrà resoldre un procediment alternatiu d'avaluació. En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat (copiar, plagi... etc) que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0. Recordem que es considera "còpia" un treball que reproduceix tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, sense citar les fonts, siguin en paper o en format digital. Veure documentació de la UAB sobre "plagi" a: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html.

Avaluació en cas de no-presencialitat: En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o la professora vetllarà perquè l'alumnat hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

Aquests blocs/mòdul no preveu el sistema d'avaluació única

Avaluació de blocs:

Projectes II: Comunicació científica: El treball final de mòdul es fa obligatòriament amb el bloc de Projectes II.

Consisteix a laborar un text parcial d'un article o capítol del vostre TFM. Serà avaluat l'estil acadèmic, la claredat, la coherència i la fluïdesa de. L'argumentació, així com la lògica d'estructuració del text. A més, els estudiants han de mostrar que saben fer un ús adequat de la cita, com a recurs aclaridor, per proporcionar una precisió i un detall més gran, evitant en tot moment la parafrasi. La base d'aquest treball són les classes del bloc Projectes II, pren com a punt de partida el treball final del primer mòdul comú (MCI) i el treball en marxa per al TFM.

Metodologia per a l'anàlisi de dades: L'avaluació del bloc es realitzarà mitjançant un exercici de categorització i codificació a partir d'un exemple de transcripció d'entrevista semipautada per la professora. L'última part de l'exercici consistirà en una projecció de l'objecte d'estudi que va motivar l'entrevista a partir dels temes i els subtemes (categories) identificats. Es valorarà la sistematització, la coherència i la complexitat de les operacions d'anàlisi aplicades.

Anàlisi de xarxes socials: L'avaluació del curs es farà, en primer lloc, a partir de la presentació individual al campus virtual de cadascuna de les quatre pràctiques realitzades durant els tallers. En segon lloc, es tindrà en compte la participació en les sessions i la presentació a través del campus virtual d'una breu contribució a la temàtica estudiada. Aquesta contribució pot ser d'un text de 600 paraules o una exposició d'un màxim de 10 minuts sobre aquestes dues preguntes. *¿Quines conclusions s'han extret de les temàtiques estudiades?*
¿Quines noves aplicacions se suggereixen?

Migracions internacionals i processos de mixticitat: Per poder ser avaluats es requereix assistència al 80% de les sessions mínim com la resta de blocs. La nota del curs (50%) s'obté a partir d'un treball/assaig sobre una temàtica de lliure elecció, directament relacionada amb els continguts oferts al curs. Format del document: Word. Extensió: min. 2.500 i màx. 3.000 (sense Bibliografia ni Annexos). Format tipografia: marges 2,5. Tipus

de lletra Times 12 o Arial 11. Interlineat 1,5. Criteris d'avaluació: Originalitat del tema/qüestió abordada, Adequació als continguts del curs, Adequació de les fonts consultades, Organització i estructura, nivell de redacció i expressió, Capacitat d'identificació d'aspectes clau i anàlisi crítica.

Laboratori de recerca: Pràctiques d'aula 40%, Pràctiques de presentació oral 50%, Activitats de participació 10%.

Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de [***cerca bibliogràfica o cerca d'informació, correcció de textos o traduccions, a criteri del professorat]. En el cas d'assignatures de graus filològics, l'ús de la traducció l'ha d'autoritzar el/la professor/a. Es poden contemplar altres situacions, sempre amb el vistiplau del professor/a.

L'estudiant ha de (i) identificar les parts que han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat.

La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat."

Bibliografia

Projectes II: Comunicació Científica

LLIBRE PRINCIPAL:

Smartt Gullion, Jessica (2016). *Writing Ethnography*. Rotterdam: Sense Publishers. Bajar gratuitamente con el botón ARE (ver programas): <https://link.springer.com/book/10.1007/978-94-6300-381-0>

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA:

Ponències:

Anholt, Robert R. H. (2005). *Dazzle 'em with style. The art of oral scientific presentations*. Elsevier Academic Press: Burlington USA.

L'estil acadèmic (per a articles científics, TFMs, ...):

Becker, Howard (2013). *Manual de escritura para científicos sociales. Cómo empezar o terminar una tesis, un libro o un artículo*. Siglo XXI; Edición 1.

Belcher, Wendy L. (2010). *Cómo escribir un artículo académico en 12 semanas: Guía para publicar con éxito*. México DF: FLACSO México.

Boellstorff, Tom (2008). How to Get an Article Accepted at American Anthropologist (or Anywhere). *American Anthropologist* 110(3): 281- 83. doi: <https://doi.org/10.1111/j.1548-1433.2008.00034.x>

Boellstorff, Tom (2010). Howto Get an Article Accepted at American Anthropologist (or Anywhere), Part 2. *American Anthropologist* 112(3): 353- 56. doi: <https://doi.org/10.1111/j.1548-1433.2010.01244.x>

Mewburn, Inger, Firth, Katherine, & Lehmann, Shaun (2018). *How to fix your academic writing trouble. A practical guide*. London: Open University Press.

Saramäki, Jari (2018). *How to Write a Scientific Paper. An Academic Self-Help Guide for PhD students*. Independently Published.

Sword, Helen (2012). *Stylish Academic Writing*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Redactar etnografies:

Ghodsee, Kristen (2016). *From notes to narrative: Writing ethnographies that everyone can read*. The University of Chicago Press.

Narayan, Kirin (2012). *Alive in the writing: Crafting ethnography in the company of Chekhov*. The University of Chicago Press.

Van Maanen, John (2011). *Tales of the Field: On Writing Ethnography*. 2nd ed. Chicago: Chicago University Press.

Redactar una memoria de recerca:

Krathwohl, David R. & Nick L. Smith (2005). *How to prepare a dissertation proposal: Suggestions for students in education and the social and behavioral sciences*. Syracuse University Press: New York.

Silverman, Sydel (1991). Writing Grant Proposals for Anthropological Research. *Current Anthropology*, 32(4), 485-489. doi: <https://doi.org/10.1086/203987>

El gènere i l'escriptura:

Marçal, Heura, Kelso, Fiona, & Nogués, Mercè (2011). *Guia per a l'Ús No Sexista del Llenguatge a la Universitat Autònoma de Barcelona (2ª edició)*. Barcelona: Servei de Llengües i Observatori per a la Igualtat, Universitat Autònoma de Barcelona. <https://www.uab.cat/doc/llenguatge>

Exemples de diferents estils d'escriptura:

Desmond, Matthew (2012). Disposable ties and the urban poor. *American Journal of Sociology*, 117(5), 1295-1335. doi: <https://doi.org/10.1086/663574>

Kravel-Tovi, Michal (2019). Jews by choice? Orthodox conversion, the problem of choice, and Jewish religio-politics in the Israeli state. *Ethnography* 20(1): 47-67. doi:[10.1177/1466138117712267](https://doi.org/10.1177/1466138117712267)

Exemples de TFMs del Màster en Antropologia:

Sanahuja Beltran, Marina (2017). [Tirant del fil: la construcció de l'entramat sociocultural del Mas de la Creu](#). Trabajo final de Máster, UAB.

Netherland, William (2017). [Catalonia and the "culture of welcome": grassroots approaches to refugee integration](#). Trabajo final de Máster, UAB.

Malgosa Gasol, Estel (2017). [Maternidades tempranas en Nicaragua: dinámicas y políticas reproductivas en las comunidades rurales del municipio del Tuma y La Dalia](#). Trabajo final de Máster, UAB.

Recursos web:

Academic phrase bank of the University of Manchester: <http://www.phrasebank.manchester.ac.uk/>

La serie de blog posts de Jari Saramäki "self-help series on writing paper for PhD students" en su blog "It's Complex": <https://jarisaramaki.fi/2017/04/28/why-can-writing-a-paper-be-such-a-pain/>

The USC Writing Center's writing guide "Organizing your social sciences research paper": <http://libguides.usc.edu/writingguide>

Is your writing flabby or fit? The Writer's Diet test (de Helen Sword): <https://writersdiet.com/test/>

Jane Sumner's gender balance checker: <https://jsumner.shinyapps.io/syllabustool/>

Mirya Holman's pre-submission checklist: https://docs.google.com/document/d/1JwwmOgRhd2p-BI_RFEMnp04P0I2nNhOHw7JHdaLcyGs/edit

Metodologia per a l'Anàlisi de Dades

Bibliografia obligatòria:

1. Ballestin, Beatriz, & Fàbregues Feijóo, Sergi (2018). Capítol IV a *La práctica de la investigación cualitativa en ciencias sociales y de la educación*. Editorial UOC.

Bibliografia recomanada:

1. Hammersley, Martyn, & Atkinson, Paul (2010). *Etnografía. Métodos de investigación*. Barcelona: Ediciones Paidós.
2. Frieze, Susanne (2014). *Qualitative Data Analysis with Atlas.ti*. Second Edition. London UK: Sage Publications.
3. Bernard, Russell H. (2011). *Research methods in anthropology: Qualitative and quantitative approaches*. Plymouth, UK: Altamira Press.
4. Cea D'Ancona, María Angeles (2012). *Fundamentos y aplicaciones en metodología cuantitativa*. Madrid: Síntesis, 377-384.
5. Ruiz Olabuénaga, José Ignacio (2007). *Metodología de la investigación cualitativa*. Bilbao: Universidad de Deusto.
6. Birks, M., & Mills, J. (2023). *Grounded theory: A practical guide* (3rd ed.). SAGE Publications.
7. Escobar Fuentes, S., & MontalbánPeregrín, F.M. (Eds.). (2024). *La práctica de la metodología cualitativa*. Dykinson.
8. Kuckartz, U., & Rädiker, S. (2023). *Qualitative content analysis: Methods, practice and software* (2nd ed.). SAGE Publications.
9. Schettini, P., & Cortazzo, I. (2015). *Análisis de datos cualitativos en la investigación social*. Editorial de la Universidad Nacional de la Plata (EDULP).

Análisi de Xarxes Socials

Bibliografia obligatòria:

Molina, José Luis (2011). Los cambios culturales provocados por el software social. *Lychnos* 7(4): 64-69. <http://www.fgcsic.es/lychnos/es_ES/articulos/los_cambios_culturales_provocados_por_el_software_social> [Acceso : 19-4-2013].

McCarty, Christopher & José Luis Molina (2014). "SocialNetwork Analysis". In: Bernard, H. R., & Gravlee, C. C. (Eds). *Handbook of methods in cultural anthropology* (Vol. 36). Lanham: Rowman & Littlefield. <https://doi.org/10.5860/CHOICE.36-4846>

Bibliografia recomanada:

Adler-Lomnitz, Larissa (1975). *Cómo sobreviven los marginados*. Madrid: SigloXXI.

Borgatti, Stephen P., Everett, Martin G., & Johnson, Jeffrey C. (2013). *Analyzing social networks*. Thousand Oaks, Calif.: Sage Publications.

Lubbers, Miranda J., & Molina, José Luis (2013). El proceso de la reconstrucción de la red personal de los inmigrantes: una descripción longitudinal. *Empiria. Revista de Metodología de Ciencias Sociales*, 26, 63-88. <https://doi.org/10.5944/empiria.26.7153>

Lubbers, Miranda J., Verdery, Ashton M., & Molina, José Luis (2018). Social Networks and Transnational Social Fields: A Review of Quantitative and Mixed-Methods Approaches. *International Migration Review*, 54(1), 177-204. <https://doi.org/10.1177/0197918318812343>

McCarty, Christopher, Lubbers, Miranda J., Vacca, Raffaele, & Molina, José Luis (2019). *Conducting Personal Network Research: A Practical Guide*. New York: Guilford Publishers.

Molina, José Luis (2001). *El análisis de redes sociales. Una introducción*. Barcelona: Edicions Bellaterra.

BIBLIOGRAFIA OBLIGATORIA

Song, Miri (2009) "Is Intermarriage a Good Indicator of Integration?" *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 35 (2): 331-348.
https://www.researchgate.net/publication/248979348_Is_Intermarriage_a_Good_Indicator_of_Integration/link/547f

Rodríguez-García, Dan; de Miguel Luken, Verónica y Solana, Miguel (2021) "Las uniones mixtas y sus descendientes en España: evolución y consideraciones sobre la mixticidad". In *Anuario CIDOB de la Inmigración 2020*, J. Arango et al. (dirs.), Barcelona: CIDOB, pp. 168-195.
https://www.cidob.org/es/articulos/anuario_cidob_de_la_inmigracion/2020/las_union_mixtas_y_sus_descendier

Rodríguez-García, D., Habimana Jordana, Teresa, Rodríguez Reche, Cristina (2021) "'Tú como eres negra, harás de lobo'. El debate pendiente sobre la cuestión de la 'raza' en España". *Periferia: revista de investigación y formación en antropología*, 26 (1): 29-55. <https://doi.org/10.5565/rev/periferia.833>

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA

Alba, Richard (2020) *The Great Demographic Illusion: Majority, Minority, and the Expanding American Mainstream*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Ali, Suki (2003) *Mixed-race, post-race: Gender, new ethnicities and cultural practices*. Oxford: Berg, 2003.

Anthias, Floya (2001) "New hybridities, old concepts: the limits of 'culture'", *Ethnic and Racial Studies*, 24 (4): 619-641.

Anthias, Floya (2002) "Where do I belong? Narrating collective identity and translocational positionality." *Ethnicities* 2 (4): 491-514.

Anthias, Floya (2007) "Gender, Ethnicity and Class: Reflecting on intersectionality and translocational belonging". *The Psychology of Women Review*, 9 (1): 2-11.

Aspinall, Peter; Song, Miri (2013) *Mixed Race Identities*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Bonilla-Silva, Eduardo (1999) "The Essential Social Fact of Race". *American Sociological Review*, 64 (6): 899-906.

Brah, Avtar; Coombes, Annie (eds.) (2000) *Hybridity and Its Discontents: Politics, Science, Culture*. London: Routledge.

Bretell, Caroline; Hollifield, James (2008) *Migration Theory: Talking Across Disciplines*. New York: Routledge.

Campion, Karis (2021) *Making Mixed Race. A Study of Time, Place and Identity*. London: Routledge.

Chito Childs, Erica (2018) "Critical Mixed Race in Global Perspective: An Introduction", *Journal of Intercultural Studies*, 39 (4): 379-381.

de Haas, Hein; Castles, Stephen; Miller, Mark (2020) "Introduction". In *The Age of Migration: International Population Movements in the Modern World*, 6th edn. Hampshire, UK: Palgrave Macmillan, pp. 1-20.

Deaux, Kay (2018) "Ethnic/Racial Identity: Fuzzy Categories and Shifting Positions". *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 677 (1): 39-47.

Edwards, Rosalind et al. (2012) *International Perspectives on Racial and Ethnic Mixing and Mixedness*. London: Routledge.

Foner, Nancy; Deaux, Kay; Donato, Katharine (2018) "Introduction: Immigration and Changing Identities". *The Russell Sage Foundation Journal of the Social Sciences*, 4 (5): 1-25.

García Canclini, Nestor (1995) *Hybrid Cultures: Strategies for Entering and Leaving Modernity*. Minneapolis: University of Minnesota Press.

Gordon, Milton (1964) *Assimilation in American Life*. New York: Oxford University Press.

Grosfoguel, Ramon (2007) "The Epistemic Decolonial Turn: Beyond Political Economy Paradigms". *Cultural Studies*, 21 (2-3): 211-223.

Habimana-Jordana, Teresa; Rodríguez-García, Dan (2023) "Mixedness and Intersectionality: The Use of Relief Maps to Understand the Experiences of Multiracial Women of African Descent in Spain." *Genealogy*, 7(1): 6. DOI: 10.3390/genealogy7010006. <https://doi.org/10.3390/genealogy7010006>

Hunter, Margaret (2005) *Race, gender, and the politics of skin tone*. New York: Routledge.

King O'Riain, Rebecca Chiyoko (2022) "Loving the Stranger: Mixed Couples and Mixed Emotions." *Simmel Studies*. 25 (2): 181-211.

King O'Riain, Rebecca Chiyoko (2022) "Loving the Stranger: Mixed Couples and Mixed Emotions." *Simmel Studies*. 25 (2): 181-211.

Le Gall, Josiane, C. Therrien, K. Geoffrion (2022) *Mixed Families in a Transnational World*. Abingdon: Routledge.

Le Gall, Josiane, Catherine Therrien, Karine Geoffrion (2022) *Mixed Families in a Transnational World*. Abingdon: Routledge.

Lee, Jennifer, Frank D. Bean (2012) "A Postracial Society or a Diversity Paradox? Race, Immigration, and Multiraciality in the Twenty-First Century". *Du Bois Review* 9 (2): 419-437.

Lentin, Alana (2020) *Why Race Still Matters*. Cambridge: Polity Press.

Miguel Luken, V. de, Lubbers, M.J., Solana Solana, M., Rodríguez-García, D. (2015) "[Evaluación de la integración relacional de los inmigrantes en uniones mixtas a partir del análisis de redes personales](#)". *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, 150: 151-172. doi: 10.5477/cis/reis.150.151

Morning, Ann; Maneri, Marcelo (2022) *An Ugly Word: Rethinking Race in Italy and the United States*. New York: Russell Sage Foundation.

Odasso, Laura (2021) "Negotiating legitimacy: binational couples in the face of immigration bureaucracy in Belgium and Italy". *Anthropologica*, 63(1): 1-30.

Ortiz Guitart, A., Rodríguez-García, D., Solana, M. (2021) "Negociación de la identidad religiosa de jóvenes de familias mixtas interreligiosas musulmanas en España: dinámicas de género, posibilidades y condicionamientos". *Migraciones*, 52: 287-314. <https://doi.org/10.14422/mig.i52.y2021.010>

Ortiz Guitart, Anna et al. (2021) "Negociación de la identidad religiosa de jóvenes de familias mixtas interreligiosas musulmanas en España: dinámicas de género, posibilidades y condicionamientos". *Migraciones*, 52: 287-314.

Osanami Törnngren, S., Irastorza, N., Rodríguez-García, D. (co-first authorship) (2021) "Understanding Multiethnic and Multiracial Experiences Globally: Towards a Conceptual Framework of Mixedness". *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 47 (4): 763-781. <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/1369183X.2019.1654150>

Roca, Jordi (2011) "[Re]buscando el amor: Motivos y razones de las uniones mixtas de hombres españoles con mujeres extranjeras". *Revista de Dialectología y Tradiciones Populares*, LXVI (2): 487-514.

Rodríguez García, Dan (2007) "Inmigración y modelos de incorporación: contextos, claves del debate y tendencias de futuro Políticas y modelos de acogida". En Rodríguez García, D. et al. *Una mirada transatlántica: Canadá, Alemania, Francia y los Países Bajos*. Documentos CIDOB Migraciones, 12. Barcelona: CIDOB, 7-41.

Rodríguez-García, Dan, Rodríguez-Reche, Cristina (2022) "[Daughters of Maghrebian Muslim and Native non-Muslim Couples in Spain: Identity Choices and Constraints.](#)" *Social Compass*, 69 (3). DOI: 10.1177/00377686221091045 <https://doi.org/10.1177/00377686221091045>

Rodríguez-García, Dan; Solana-Solana, Miguel; Ortiz-Guitart, Anna, Freedman, Joanna L. (2018) "[Linguistic Cultural Capital among Descendants of Mixed Couples in Catalonia, Spain: Realities and Inequalities](#)", *Journal of Intercultural Studies*, 39 (4): 429-450. DOI: 10.1080/07256868.2018.1487388. <https://doi.org/10.1080/07256868.2018.1487388>

Rodríguez-García, Dan (2004) [Inmigración y mestizaje hoy. Formación de matrimonios mixtos y familias transnacionales de población africana en Cataluña](#). Barcelona: Servicio de Publicaciones de la Universidad Autónoma de Barcelona. ISBN: 84-490-2357-2. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/libro?codigo=264373>

Rodríguez-García, Dan (2006) "Mixed Marriages and Transnational Families in the Intercultural Context: A Case Study of African-Spanish Couples in Catalonia, Spain". *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 32(3): 403-433. https://www.researchgate.net/publication/237812649_Mixed_Marriages_and_Transnational_Families_in_the_Intercultural_Context

Rodríguez-García, Dan (2010) "Beyond Assimilation and Multiculturalism: A Critical Review of the Debate on Managing Diversity", *Journal of International Migration and Integration*, 11 (3): 251-271.

Rodríguez-García, Dan (2010) *Retos y tendencias en la gestión de la inmigración y la diversidad en clave transatlántica*. Documentos CIDOB Migraciones, 21. Barcelona: Fundación CIDOB.

Rodríguez-García, Dan (2015) "Introduction: Intermarriage and Integration Revisited: International Experiences and Cross-disciplinary Approaches". *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 662 (1): 8-36. https://www.researchgate.net/publication/283052107_Introduction_Intermarriage_and_Integration_Revisited_International_Experiences_and_Cross-disciplinary_Approaches

Rodríguez-García, Dan (2017) "Multicultural / Multiculturalismo". In: Cavalcanti, L. et al. (Org.) *Dicionário crítico de migrações internacionais*. Brasília: Observatorio de Migrações Internacionais (OBMigra), Universidad de Brasília, pp. 502-508. https://www.researchgate.net/publication/264731735_Multicultural_Multiculturalism

Rodríguez-García, Dan (2018) "[Endo/Exogamia](#)". En Aguirre Baztán, A. (ed.) *Diccionario Temático de Antropología Cultural*. Madrid: Delta, pp. 154-160. <https://raed.academy/diccionario-tematico-de-antropologia-cultural/>

Rodríguez-García, Dan (2021) "Forbidden Love: Controlling Partnerships Across Ethnoracial Boundaries." In *International Handbook of Love: Transcultural and Transdisciplinary Perspectives*, C. Mayer & E. Vanderheiden eds. Switzerland: Springer, 923-942. https://www.researchgate.net/publication/347513463_Forbidden_Love_Controlling_Partnerships_Across_Ethnoracial_Boundaries

Rodríguez-García, Dan (2022) "The Persistence of Racial Constructs in Spain. Bringing Race and Colorblindness into the Debate on Interculturalism." *Social Sciences*, 11(1):13. DOI: 10.3390/socsci11010013. <https://www.mdpi.com/2076-0760/11/1/13>

Rodríguez-García, Dan, Lubbers, M., Solana, M., Miguel-Luken, V. de (2015) "[Contesting the Nexus Between Intermarriage and Integration: Findings from a Multidimensional Study in Spain](#)", *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 662 (1): 223-245. <https://doi.org/10.1177/0002716215598136>

Rodríguez-García, Dan, Miguel Luken, V. de (2015) "[Matrimonis mixtes i fills de la barreja a Catalunya: dels 'xarnegos' als 'café amb llet'?](#)". En: Domingo, A. (Coord.) *Migracions dels segles XX i XXI a Catalunya. Una mirada Candeliana*, Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Benestar Social i Família, Direcció General per a la Immigració. Col·lecció: Ciutadania i Immigració, 11, Cap. 8, 193-218.

Rodríguez-García, Dan, Miguel Luken, Verónica de, Solana, Miguel, Ballestín, Beatriz (2021) "Generación 2.5. Un análisis sobre la integración social de los hijos/as de uniones mixtas en España a partir de los datos de la Encuesta ILSEG". En Rosa Aparicio y Alejandro Portes (eds.), *Los nuevos españoles: la incorporación de los hijos de inmigrantes*. Barcelona: Bellaterra, pp. 183-226.

<https://www.casadellibro.com/libro-los-nuevos-espanoles/9788418684395/12627609>

Rodríguez-García, Dan, Solana, M., Lubbers, M. (2016) "[Preference and Prejudice: Does Intermarriage Erode Negative Ethno-racial Attitudes Between Groups in Spain?](#)", *Ethnicities* 16 (4): 521-546 (Special Issue on Intermarriage). <https://doi.org/10.1177/1468796816638404>

Rodríguez-García, Dan, Solana, M., Ortiz, A., Ballestín, B. (2021) "[Blurring of Colour Lines? Ethnoracially Mixed Youth in Spain Navigating Identity](#)". *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 47 (4): 838-860. DOI: 10.1080/1369183X.2019.1654157

Rodríguez-Reche, Cristina et al. (2020) "[El estigma de la musulmanidad: visibilidad percibida y racismo en hijas de parejas mixtas con padre/madre de origen magrebí en Barcelona y Granada](#)". *Perifèria, revista de recerca i formació en antropologia*, 25 (1): 4-27. <https://doi.org/10.5565/rev/periferia.723>

Root, Maria (1995) *The Multiracial Experience: Racial Borders as the New Frontier*. London: Sage.

Song, Miri (2017) *Multiracial Parents: Mixed Race Families, Generational Change, and the Future of Race*. New York: New York University Press.

Telles, Edward; Paschel, Tianna (2014) "Who Is Black, White, or Mixed Race? How Skin Color, Status, and Nation Shape Racial Classification in Latin America". *American Journal of Sociology*, 120 (3): 864-907.

Tizard, Barbara; Phoenix, Ann (2002) *Black, white or mixed Race? Race and racism in the lives of young people of mixed parentage*. London: Routledge.

Varro, Gabrielle (2003) *Sociologie de la mixité. De la mixité amoureuse aux mixités sociales et culturelles*. Paris: Belin.

Vertovec, Steven (2007) "Super-diversity and its implications". *Ethnic and Racial Studies*, 29 (6): 1024-1054.

Waters, Mary (2009) "Social Science and Ethnic Options." *Ethnicities* 9 (1): 130-135.

Laboratori de recerca

Gómez, Silvia; Köpsel, Vera (eds.). (2022) *Transdisciplinary Marine Research: Bridging Science and Society* Ed. Routledge (Francis & Taylor Group).

Gómez, Silvia; Maynou, F. (2021) *Balancing ecology, economy and culture in fisheries policy: Participatory research in the Western Mediterranean demersal fisheries management plan*. *Journal of Environmental Management*. 291 :112728. <https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2021.112728>.

Bjørkan, M. and Veland, S. (2019) *Beyond consensus: perceptions of risk from petroleum developments in Lofoten, Vesterålen, and Senja, Norway*. - *ICES Journal of Marine Science*, doi:10.1093/icesjms/fsz056.

Adrienne E Strong, Tara L White, (2020) *Using paired cultural modelling and cultural consensus analysis to maximize programme suitability in local contexts*, *Health Policy and Planning*, Volume 35, Issue 1, February 2020, Pages 115-121, <https://doi.org/10.1093/heapol/czz096>

Programari

L'alumnat de la UAB pot instal·lar el botó ARE al navegador d'internet per tenir accés als recursos electrònics esmentats a la secció de bibliografia (p.ex., articles en revistes acadèmiques que no són d'accés

obert) des de fora de la UAB -

<https://www.uab.cat/web/que-ofrecemos/acceso-a-los-recursos-electronicos-desde-fuera-de-la-uab-1345747332>

. S'explica en aquest vídeo (en castellà) de 3 minuts: <https://vimeo.com/516408829/9f4a1ed83d>.

Els altres programes i recursos digitals que s'utilitzaran en l'assignatura s'estableixen en la primera classe. Tot el programari està instal·lat a l'aula d'informàtica o es poden instal·lar o accedir-hi durant la classe.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEm) Teoria (màster)	1	Espanyol	segon quadrimestre	tarda